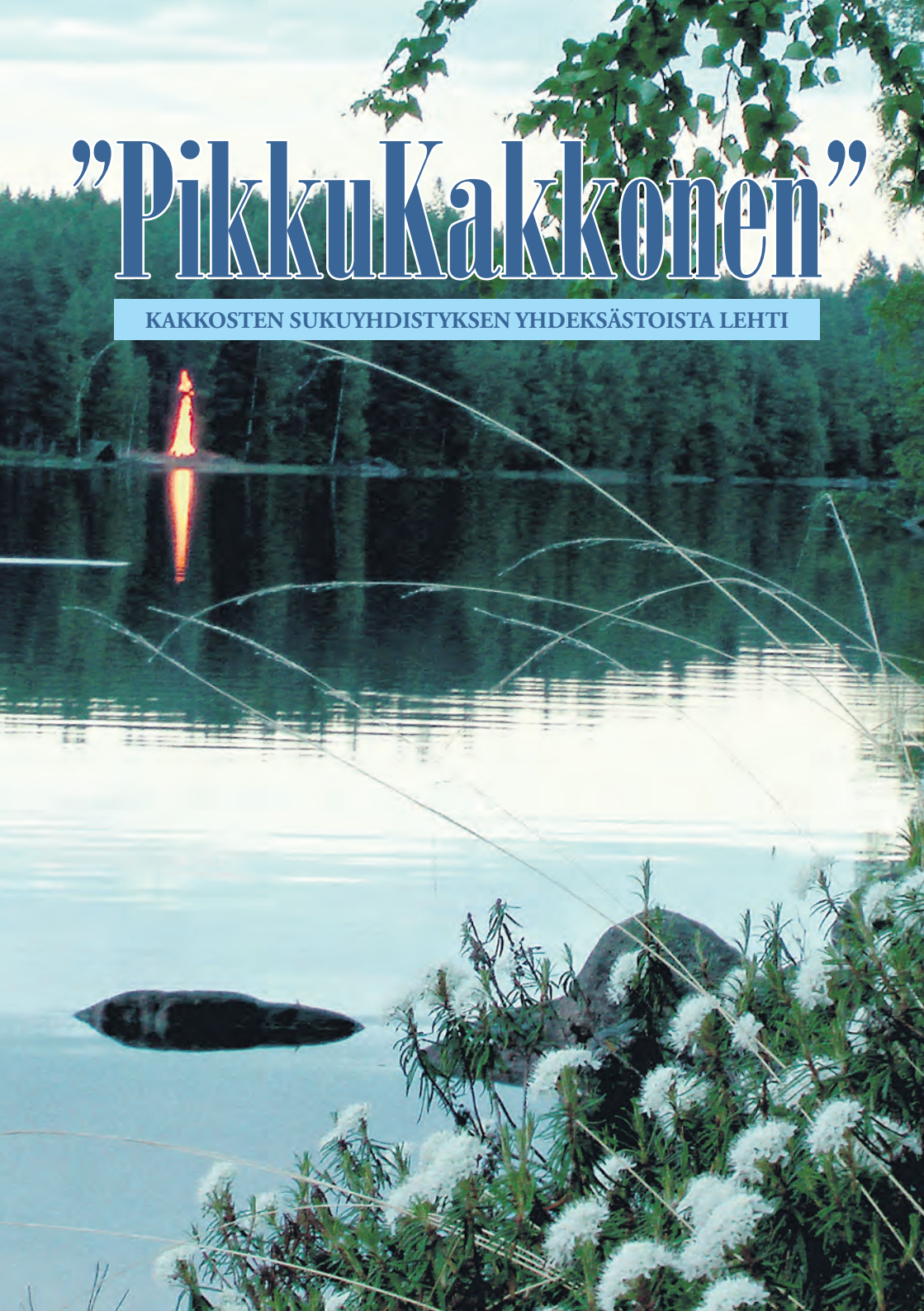

”PikkuKakkonen”

KAKKOSTEN SUKUYHDISTYKSEN YHDEKSÄSTOISTA LEHTI

Hyvät sukulaiset

Sanotaan, että matkailu avartaa. Niinpä osallistuin seniorijärjestön järjestämälle Romanian matkalle. Ohjelmassa oli Transilvanian kiertomatka ja Bukarest. Keskiajalla Romaniaa hallitsivat osmanit ja Habsburgit. Romania syntyi Moldavian, Valakian ja Transilvanian yhdistyessä 1859. Kuningaskunta perustettiin 1881. Toisen maailmansodan jälkeen maasta tuli kommunistinen kansantasavalta, jonka johdossa olivat Gheorghe Gheorghiu-Dej ja Nicolae Ceausescu aina vuoteen 1989 asti. Kansannousu syrjäytti Ceausescun 1989. Romaniassa asuu nykyisin n. 19 miljoonaa asukasta. Siellä on mannerilmasto, kesät ovat kuumia ja talvet kylmiä.

Transilvanian kiertomatka alkoi matkalla Brasovin kaupunkiin. Kaupungissa on säilynyt keskiaikainen keskusta. Brasovin lähellä Branin kaupungissa tutustimme Drakulan linnaan.

Irlantilainen kirjailija Bram Stoker loi verenhimoisen vampyyrihahmon transylvaanialaiskreivin, joka elää ihmisverellä. Todellinen Drakula, Vlad III Tepes, Valakian ruhtinas ei juonut verta, mutta tunnettiin verenhimoisena hallitsijana. Vlad III Tepes ”seivästäjä” oli julma vihollisiaan kohtaan. Biertanissa tutustuttiin linnoitettuun kirkkoon, joka kuuluu Unescon maailmanperintölistalle. Teimme myös päiväretken vuonna 2007 valittuun Euroopan kulttuuripääkau-

punki Sibiuhin. Matkalla Bukarestiin poikkesimme Sinaiaassa Pelesin linnaan, joka toimi kuninkaallisten kesäpalatsina. Maaseudulla oli valtavia lammasmaumia ja paimenineen. Heinänkorjuuta tehtiin hevosvoimalla niin kuin Suomessa 50- ja 60-luvun alkupuolella. Kylät olivat pääosin siistejä. Bukarest on miljoona-kaupunki, jossa on paljon vanhoja osittain huonokuntoisia rakennuksia. Toki myös uusia, modernejakin rakennuksia löytyy. Bukarestin suurin nähtävyys on parlamenttirakennus, nk. Ceausescun palatsi. Rakennus on toiseksi suurin maailmassa. Huoneita n. 1100, lattiamattoja n. 200000 neliometriä, seinät pääosin marmoria. Kieltämättä rakennus on tosi hieno. Rakennukselta lähtevä bulevardi on luonnollisesti pitempi ja leveämpi kuin Pariisin Camps-Elysees.

Sen sijaan viime kesänä sukukokouksessa kaavailtu Viipurin matka peruuntui, kun innokkaita lähtijöitä ei löytynyt kuin muutama.

Tämän kesän sukuyhdistyksen varsinainen kokous pidetään Jyväskylän Sääntäsalon kunnantalolla. Talo on Alvar Aallon suunnittelema. Toivottavasti mahdollisimman moni voi saapua paikalle.

Hyvää kesää kaikille
Eero

KOKOUSKUTSU

Kakkosten sukuyhdistys ry:n vuosikokous pidetään Jyväskylässä Säynätsalon kunnantalolla lauantaina 21.7.2018.

Ohjelma:

klo 14.00 Kunnantalon opastettu kierros

klo 14.45 Kahvi/tee/mehu

-kunnantalonherkkukakku ja kinkkukierre

klo 15.15 Vuosikokous, sääntömääräiset asiat

Kunnantalon valtuustosali on varattu käyttöömme klo 14.00-17.00

”Säynätsalon kunnantalo on yksi arkkitehti Alvar Aallon merkittävimmistä töistä, jolla on kansainvälisesti tunnettu asema modernin arkkitehtuurin historiassa”

www.jyvaskyla.fi/saunatsalo/kunnantalo

Tarjoilun järjestämiseksi ilmoittautumiset ja toiveet erikoisruokavaliosta 1.7.2018 mennessä:

Eero kakkonen
eero.kakkonen@elisanet.fi
0400 679328

Raija Vassinen
raija.vassinen@gmail.com
050 5936220

Arvoisat sukuseuran jäsenet

9.4.2018, Joensuu

Kuten tiedätte, olen intohimoinen design-taiteen kerääjä (lasi- ja keramiikkataide). Harastukseni on kestänyt jo runsaan 30 vuoden ajan. Designkokoelmani on yksi suomen merkittävimmistä ja vastaa museokokoelman statusta. Kokoelmani kautta minulla on ollut ilo ja kunnia viedä Suomi-tietoisuutta tunnetuksi maailmalla lukuisissa eri näyttelyissä. Tälläkin hetkellä Euroopassa kiertää kokoelmastani kolme erillistä näyttelyä ja sovittuna on peräti 16 erillistä tulevaa näyttelyä Euroopasta Japaniin.

Olen luvannut kirjoittaa tähän lehteen pari sanaa taiteesta ja olen päätenyt seuraavaan; kirjoitukseni teemaksi olen valinnut kauneuskäsitteen pohdinnan. Kauneus on käsitteenä erityisen abstrakti ja moninainen. Muinaina aikoina taide ja tiede yhdistyivät seitsemänä erillisenä opintokokonaisuutena, jotka olivat grammatiikka, retoriikka, logiikka, aritmetiikka, geometria, musiikki ja astronomia. Sanoisin, että ero näiden kaikkien seitsemän tieteen ja taiteen välillä on hiuksen hieno. Siis käsitelläänkö kyseiset seitsemän kohtaa sekä taiteena että tieteenä vai ainoastaan taiteena ja tieteenä. Selitän hieman; grammatiikkaan ja retoriikkaan sisältyy sanan käytön kauneutta, aritmetiikkaan ja geometriaan sisältää suurta numeroiden, myös pyhien numeroiden ja matemaattisten yhtälöiden kauneutta, logiikka on itsessään järjen ja ymmärryksen kauneutta, musiikin kauneus on maallikollekin kaikkein helpoiten avautuvaa, puhumattakaan talviöiden tähtitaivaan mystisestä kauneudesta. Antiikinaikoina harmonia ja klassillinen kauneuden käsite tulivat esille mm. rakennustaiteessa. Tuonakaiset klassilliset pylväsmuodot olivat joonialainen, doorilainen ja korinttilainen pylvä. Rakennustaiteen symbolina on korinttilainen pylvä, joka edustaa kauneutta itsessään siis kauneuden kauneutta rakennustaiteessa.

300-luvulla elänyt kirkkoisä Augustinus summasi antiikin käsityksen kauneudesta teoksessaan *De Vera Religione* – oikeasta uskosta seuraavalla tavalla: ”Kysyn ovatko kohteet kauniita, koska ne miellyttävät, vai miellyttävätkö ne siksi, että ne ovat kauniita. Ja saan epäile-

mättä vastauksen, että ne miellyttävät koska ne ovat kauniita. Seuraavaksi kysyn miksi ne ovat kauniita, ja jos havaitsen epärointiä, autan kysymällä, eivätkö ne ole kauniita siksi, että niiden osat ovat samankaltaisia ja sopivan yhdistelmän ansiosta sopusoinnissa toistensa kanssa.” Augustinus piti sellaisia havainnon kohteita, kuten – luonnon objektit, taideteokset – kauniina, joissa toteutuivat sopivat lukusuhteet. Augustinuksen dialogi oli, ettei kauneus riipu katsojasta vaan on taideteoksen ominaisuus. Makuasioista olisi siten turha kiistellä. Augustinus myös totesi, että on olemassa kohteita, joilta puuttuu suhdakas muoto. Absoluuttista rumuutta ei kuitenkaan ole olemassa. Augustinus puolustikin luomakunnan ylimmän rakennusmestarin luomistyötä, sillä hänen mielestään jokin oli rumaa vain suhteessa toiseen. Platon johti kauneuden ja oikeastaan kaikki todellisuuden objektit niiden ideasta (kuuluu tuoliveraus: jos kaikki tuolit katoaisivat maailmasta, tuolin idea ei katoa, se on ikuinen). Hänen mielestään kauneus ja hyvyys liittyvät toisiinsa. Hyvyyttä saattoi olla mm. yhteisöllinen hyödyllisyys. Platon piti harmittomana leikkini kaikkea sitä, mikä oli tehty pelkästään miellyttämään aisteja. Jäljitelvät, jotka on tehty maalauksen ja musiikin keinoin kuuluvat elämän reuna-alueisiin koristeiksi. Aristoteles puolestaan piti liikettä yhtenä kauneuden rakennusaineena. Sen vuoksi kuvataiteet eivät saaneet katsojan tunteita yhtä hyvin liikkeelle kuin musiikki, joka itsessään on etenevää liikettä. Tästä huolimatta Aristoteles nimesi maailmankaikkeuden jumalallisen muotoilijan lähimmäksi vastineeksi kuvanveistäjä Feidiaksen. Aristoteleen estetiikassa kauneuden peruspilarit ovat järjestys ja symmetria.

Rumuutta ja pahoja asioita tapahtuu esimerkiksi tragedioissa. Näytelmien esittämä kärsimys on kuitenkin joloppaa kuin todellisuudessa. Näytelmät aiheuttavat parhaimmillaan katharsiksen, joka tarkoittaa konkreettisesti ”ruumiin nesteiden puhdistumista” toisin sanoen psykofyysisen tasapainon palauttamista. Taiteella oli siten myös lääketieteellistä mer-

Kyösti Kakkonen

kitystä jo tuolloin. Tätä medisiinistä puolta voi verrata lääketieteelliseen tutkimukseen ja väitteeseen siitä, että taiteen kauneudella on elämää parantavia merkityksiä: taiteen kokeminen parantaa elinajan odotetta enemmän kuin urheilu. Tämä on nykytieteen kiistaton tutkimustulos. (SIC!)

Modernien taidekäsitusten yksi keskeisiä luoja on Immanuel Kant. Hänen käsityksensä taiteesta ja kauneudesta oli hyvin etäällä Aristoteleen fysiologisesta, luonnontieteellisestä näkemyksestä.

Pelottavat luonnonilmiöt – myrskyt, korkeat vuoret esim. – joita taide mielellään kuvasi – tulkittiin 1700-luvun estetiikassa yleviksi, subliimeiksi, tuo sublimius ei kuitenkaan voinut yhdistyä fyysisiin kokemuksiin kuten pelkoon. Kant sanoi: ”se joka pelkää, ei voi muodostaa minkäänlaista arvostelmaa luonnon ylevyydestä samoin se, jota taipumukset tai himo viettelevät, ei voi arvioida kauneutta.” Taide oli siis itsenäinen kokemuksen alue ja muista pyrkimyksistä riippumaton. Se oli ”puhtaan järjen” aluetta.

Romantiikan ajatteluun kuului Hegelin tapaan nähdä ihmiskunnan suuret kehitysvaiheet, kasvava edistyminen. Historia kulkee eteenpäin ristiriitojen kautta (- teesi, antiteesi ja synteesi). Niinpä taiteessakin konfliktit ilmenevät usein kärsimyksenä ja rumuutena, kriiseinä ja taisteluna. Kauneus ilmenee sisäisinä kokemuksina, ajatteluna ja tunteina. Jumala tavoitetaan itsetutkistelun avulla. Nykyajan estetiikka ei usein enää pohdi kauneuden ongelmaa. Sitä voi korkeintaan askarruttaa ne yhteiskunnalliset ehdot kuten perinteet, sovitut kaavat, instituutioiden vaikutus taiteeseen, jotka säätelevät kauneuden kokemista. Modernistiseen taiteeseen on usein kuulunut oppositioasenne, se mikä on perinteisesti koettu kauniina, on tuhottava, koska se on totuuden tiellä. Totuuden kauneudesta eivät monet ole valmiita puhumaan, sillä mikä on totuus?

Ympäristöestetiikat ovat usein todistelleet, miten kauneus liittyy luonnonmukaisuuteen ja koskemattomuuteen. Ajatus on se, että mikä on luonnolle hyvää, on myös ihmiselle. Se mikä on hyvää, on myös kaunista. Tämä ei ole

kaukana platonista. Historian ympyrä sulkeutuu ja on jatkuvassa pyöriässä liikkeessä.

Ihmisen havainto ei ole staattinen, silmä näkee liikettä ja perspektiiviä myös siellä missä näyttäisi olevan vain yksivärinen. Tästä voi esittää seuraavan argumentaation; jos musta ei kiillä liikaa ja värin pinta on oikealla tavalla rakeinen, katsoja saattaa kokea syvän perspektiivin kaivon avautuvan. Mustan musta voi olla kaikkein kirkkain ja valkoisin. Tähän liittyy mustan kauneuden paradoksi; musta hohkaa valoa, kun näkökentän ärsykkeet vähenevät ja kun katsojan havainto ja mieli alkavat toimia aktiivisesti. Kukapa tulisi ajatelleeksi, että värinä musta voi olla juhlallisen kaunis eräällä tavalla majesteettinen väri, jolla on suuri emotionaalinen valolataus.

Meillä suomalaisilla on perinteinen sanonta; ”kauneus on katsojan silmissä”. Se on hyvin sanottu. F. Dostojevski on eräässä romaanissaan lausunut; ”kauneus pelastaa maailman”. Tänä päivänä on niin paljon ”rumuutta” ja ainakin rumia tekoja, kun katsoo ympärilleen ja seuraa kansainvälistä politiikkaa. Toivotaan todella, että kauneuden valo saisi suurvaltajohtajien sielut avautumaan ja pienosen järjenvalon loistamaan heidän harmaassa aivo-massassaan.

Valoisaa mieltä ja ymmärrystä itse kullekin ja teille kaikille arvoisat sukulaissielut. Ajatelkaa kauniisti!!!

Ystävällisesti,
k2

Onnea sukuyhdistyksen jäsenille

Eero Kakkonen 75 v
Polvijärvi

Matti Kakkonen 80 v
Kontiolahti

Eino Kakkonen 75 v
Tohmajärvi

Anna-Liisa
Köykkä 80 v
Vantaa

Maija
Kylliäinen 70 v
Lappeenranta

Anneli Autere 70 v

Raakel Susinevan muistelmia

(taulu 330) osa IV

Helsinkiin tulon jälkeen lähdin ilmoittautumaan Anna-tädille II linjalle. Asetuin jälleen Helsinkiin tädin (äitipuolen) luo. Alkoi työn etsiminen. Tapasin Munjärven aikaisen tyttö-kaverin Valman, kotoisin Viipurista. Hänellä oli samat asiat. Etsittiin töitä – ei mistään pikkufirmoista vaan esim. lääninhallituksesta, jossa oltiin kovin ystävällisiä, ehkä huvittuneitakin rohkeista Karjalan tytöistä. Sinne vaadittiin alempi oikeustutkinto, joten meidän koulutietomme eivät riittäneet lähimainkaan. Sisäasiainministeriössä päästiin jo konekirjoituskokeisiin, mutta siihen se tyssäsi kun ei ollut pelkkiä konekirjoittajia vaan toimistosekatyöläisiä. Sitten huomasin, että olinhan ikäni ollut rautateiden ilmapiiirissä. Menin Rautatiehallitukseen. Sattui liikenneosaston johtaja vastaan. Jos olisin osannut venäjää, olisin saanut heti töitä. Muita töitä ei ollut kun on pitänyt Karjalasta tulleita sijoittaa. Otettiin kuitenkin ylös osoitteeni ja puhelinnumero.

Kotona vähän aikaa oltuani soitti samana päivänä edellä mainittu johtaja kertoen, että saisin kuukaudeksi töitä ruuhkautuneessa liikenneosaston tiedustelujaostossa. Kuulin myöhemmin työtovereiltani johtaja M:n sanoneen että ”tuota tyttöä ei päästetä menemään”. Me ni kuukausi ja odotin sitten potkuja. Sainkin virallisen määräyksen, että minut on hyväksytty tilapäiseksi toimistoapulaiseksi Rautatiehallitukseen. Paikka oli Helsingin asemalla, sisäänkäynti Rautatien torilta. Ikkunat olivat Kansallisteatteriin päin. Se oli iso talo monine osastoineen.

Työkaverit olivat kivoja. Osa entisiä, Viipurista kotoisin (Birgit Sora, Lines ja Margit Tuure, Martta Tiilikainen – entisiä rautatievirkailijoita). Meistä tuli hyvät kaverit, Martta Tiilikaisen kanssa hänen kuolemaansa asti. Myöhemmin lähdettiin omille teillemme. Birgit Israeliin, Margit (taiteilija) Oopperaan ja esiintymään. Lines jäi Rautatiehallitukseen. Minä sa-tuin usein esim. rapuissa tulemaan erään vanhemman virkailijan kanssa yhtä aikaa. Hän oli laiha, pitkä, harmaat vaatteet, nuttura niskassa ja sontikka kädessä. Ei kuiva kuin tikku. Päätin, että lähdän talosta ennen kuin minustakin tulee tuollainen eloton, kuiva virkanainen! Niin

Raakel Elina Kakkonen

myöhemmin teinkin. Valma, viipurilainen, sai työpaikan Maataloushallituksesta. Joka aamu tultiin kadulla vastakkain. Samoin tuttavamme Alpo Åksmanin kanssa. Aina vaihdettiin jokin hauska sana ja päivä alkoi mukavasti. Jalkaisin käveltiin töihin.

Valma siinä työn välissä etsi itseään. Tiesi, että on jollain tavalla taiteellinen, mutta miten?

Yritti kirjoittaa, ei oikein onnistunut. Maalasi maisemia, ei luonnistanut. Maalasi muotokuvia ja lähetti Ateneumiin mallit (mm. kuva minusta). Pääsi opiskelemaan Ateneumiin ja elähti sitten itseään muotokuvamaalarina ulkomailla ja Suomessa. Hän valisti minuakin, että toisia ihmisiä on helppo maalata ja toisissa ei näe mitään maalattavaa. Meidän ystävyys-temme kesti hänen viimeiseen siveltimen vetoon asti. Matka Viipurista kiemuroitten kautta oli päättynyt Helsinkiin.

Mieleni rupesi nyt tekemään nähdä uusia maisemia. Olisin päässyt Sotainvaliditoimistoon Ruskeasuolle, mutta halusin pois Helsin-

gistä. Pääsin Turkuun – sotainvaliditoimistoon. Toimisto sijaitsi keskustassa Kuuromykkäkoululla. Asuin pakkovuokralaisena Nummenmäen kaupunginosassa isossa omakotitalossa omassa huoneessa. Rouva, vuokraemäntä oli tyypillinen varsinaissuomalainen, itsekäs, ei karjalaisystävällinen, nuuka, epäluuloinen, ahdasmielinen. Kalustoa ja liinavaatteita oli viety evakkoon. Niitä tuli takaisin (huonekaluliikkeen pakkaamana), osa minun aikana – pakkausnarun jäljet hänen harmina. Kerran oli vieraita kylässä – kerättiin karjalaisille liinavaatteita ym. Rouva sanoi, ettei hän anna vaan antaa suoraan minulle kun saa ne. Kun läksin Turusta, hän otti osoitteen ja sanoi lähettävänsä. Koskaan en saanut sitä lähetystä. Hän sanoi minulle, ettei ymmärrä meitä karjalaisia. Kerran hän oli pois muutaman päivän ja sanoi, ettei puhelimella saa soittaa sinä aikana. Kun hän palasi, oli puhelimen kampi vähän siirtynyt eri asentoon, niin hän tiukkaamaan minulta olenko soittanut sinä aikana. En tietenkään ollut soittanut, mutta se ei oikein häntä vakuuttanut. Niin pedantti hän oli.

Töissä esimieheni oli Hans Liljequist. Hieno ja ystävällinen, musikaalinen, taiteellinen.

Työkkäsi työstäni ja hankki minulle työpaikan – tämän komennuksen jälkeen Raisioon. Olisin voinut mennäkin, mutta tunsin, ettei minusta tule asukasta niihin maisemiin. Kokemukset Nummenmäellä vaikuttivat siihen. Tuttuja oli Lilli ja Helena H. sekä viipurilaissukulaiset äidin puolelta Lahja ja Vikke Salomaa, joita joskus ”ilahdutin” muonasta säästämälläni sillipaloilla. Sitä ei saanut ostetuksi mistään. Jouduin kiertämään Turun sairaaloissa sotainvalidien luona työasioissa. Piti haastatella heitä kyselylomakkeen mukaan. Sekin aihe tuli nyt tutuksi ja työ loppui aikanaan. Läksin vähemmän haikeana Helsinkiin.

Pysähdyin vähäksi aikaa Helsinkiin. Oli tuttuja ja sukulaisia. Välillä poikkesin kyläilemään Riihimäelle, Hämeenlinnaan, Mikkeliin ym. Vetoa oli pohjoiseen päin. Sielläkin oli tuttuja, jotka houkuttelivat sinne päin. Läksin Ouluun v. 1945. Siellä näin lehti-ilmoituksen, että Miinanraivaajaesikunta ottaa toimistoapulaisen. Marssin kysymään Pikku-Berliiniin (Alppila) missä oli pääpaikka. Tarjottiin paikkaa Kemijärvelle, paikallinen esikunta. Tein matkan Helsinkiin.

Sitten menin pohjoiseen, joka oli tuntematonta seutua minulle. Oulusta junalla Kemijärvelle. Miinanraivaaja-alue-esikunta oli kes-

kustassa hiekkarannan vieressä palokuntatalolla (lohkaistu osa toimistoksi). Asuin lähellä rajajäsentti Kinnin perheessä. Rajavartioston Kemijärven komppania oli kuuden kilometrin päässä. Siellä oli joku tuttuakin. Kävellä sai vain maantietä pitkin.

Kaikki mahdolliset paikat Lapissa oli miinoitettu. Kerran räjähti toimistossa pöytäni takana.

Säikähdin kovasti. Se oli paukukupommi, miesten minua varten laittama, että tiesin oleeni miinanraivausesikunnassa! Siellä oli myös miinakoiria, josta varoitettiin, ettei pitänyt antaa sille makupalaa *oikealla* kädellä. On opetettu antamaan vasemmasta kädestä. Saattoi puraista jos antoi väärällä kädellä. Työkaverit ja esimiehet olivat mukavia. Yhdessä käytiin syömässä Tammen ruokalassa ja muutenkin oltiin samaa porukkaa. Moni mies raivaajista löysi kohtalonsa miinanpurussa. Homma loppui esikuntineen v. 1945. Matkasin Ouluun ilmoittautumaan ylemmässä esikunnassa. Siellä kapteeni Pällo määräsi minut heidän töihin. Asunto ja toimisto olivat Alppilan Pikku-Berliinissä. Tutustuin kämppäkavereihini. Olivat ihan mukavia tyttöjä (Kandolin Oulusta, Vitikainen etelästä). Hakeutuivat myöhemmin rajavartiostoon kuten minäkin kohta myöhemmin. Oulusta lähtö oli kohta edessä. Kainuun Sanomat sattui eteeni – siinä oli paikkailmoitus Ämmänsaareen Kajaani Oy:n. Hain paikkaa ja sain sen. Konttorissa ei ennen ollut naista töissä.

Piiripäällikkö Joonas Juntunen oli sanonut, että otetaan nyt pojat ”hamenieikka” töihin.

Olin Helsingissä kun kutsu sinne tuli. Läksin vähän sekavin tuntein siviilityöhön kun olin ollut monet vuodet armeijan rullissa. Asuin konttorin yhteydessä olevassa huoneessa. Ruokailin viereisessä rakennuksessa Lempi Mannisen ruokamiehenä. Iltaisin kävelin ”koskelta koskelle”. Konttorissa oli Joonaan lisäksi kaksi miestä (Manninen ja Huuskonen). Opin työni melko nopeaan – olivat tyytyväisiä. Sain ystäviä, joista Helvi ja Martti Manninen heidän kuolemaansa asti. Työpaikka oli hyvä, mutta itse paikkakunta ikävä, synkkää metsää ja sodanjäkeistä ankeaa elämää. Ihmiset hyviä, mutta jäyhiä, vailla temperamenttia. Halusin pois. Olisin päässyt Kainuun rajavartiostoon, mutta en mennyt kun sen sijainti olisi ollut siellä (Suomussalmen komppania). Eeva oli rajavartiostossa Sallassa ja kirjoitti, että hakisinkin sinne kun oli paikka auki. Hain ja pääsin.

Sanoin itseni irti Kajaani Oy:stä. Joonas suutui ja sanoi, ettei enää koskaan ota hameniekkoja töihin. Tututkin sanoivat nyt olevansa pahoillaan kun muka annoin ”väriä” heidän elämäänsä. Ilmari Kiannosta kuulin paljon. Jäi näkemättä kun oli Helsingissä silloin. Taakse jäi aika Hilman (Joonaan vaimo) päivästä Joonaan päivään eli 129 päivää.

Alkoi ajat Lapin lumon ja rajan kiroit. Oli sumuinen alkukevään päivä kun tulin Lapin ”jänhille”

Sallan Kursuun v. 1946. Eeva oli vastassa ja lähdettiin sohjoista maantietä pitkin Sallan komppaniaan päin. Rajajääkäripataljoona 4:n kolmas (3./RjP 4) komppania sijaitsi entisellä saksalaisten tukikohta Kursun ”pättärällä”. Rakennukset olivat parakkeja. Sain oman kämpän.

Minulla ja Eevalla oli sekarotuinen koiranapsu Herman Raakapeli (koko nimi). Siellä oli vielä karhunpentu Nilla. Siitä tuli kaikkien lemmikki. Meistä sen kanssa tuli hyvät ystävät.

Syötin ruuan tähteillä, ei annettu mitään raakaa ja varsinkaan lihaa raakana. Nilla oli vapaana ja se olikin kiva kaveri. Elokuussa lähdin lomalle ja sain tehtäväkseni viedä Nillan Korkeasaaren kun halusivat sen sinne. Ensin menitiin autolla Kemijärvelle ja sieltä junalla Helsinkiin, minä päivävaunussa, Nilla konduktöörin vaunussa pakkilaatikossa, jonka reiästä juotin ja syötin sitä pitkin yötä. Surullinen matka kun ero oli edessä.

Helsingin asemalla oli vastassa Jorma ja Retu-setä. Kun sanoin, että ensin täytyy järjestää ”kaverin” asiat, niin ihmettelivät kun eivät nähneet mitään kaveria. Sanoin, että se on karhu konduktöörin vaunussa. Eivät uskoneet, luulivat, että Lappi on sekoittanut minut. Käytiin sitten katsomassa.

Soitin asemalta Korkeasaaren intendentti af Enehjelmille, että tultu on, ja Nilla pitäisi hakea heti kun on ollut pitkä ja hankala matka. Kävin samalla reissulla myöhemmin monta kertaa Korkeasaarella Nillan luona – itkemässä hänen ulkopuolella. Nilla yritti hankin yli ja ali päästä pois, seuraten jokaista liikettäni. Ihan sydämeen otti. Intendentti oli hieno mies. Esitteli minulle Korkeasaaren eläimet nimiltään ja kertoi mistä ne olivat. Näin erottiin Nillan kanssa, mutta ajatuksiin ja mieleen Nilla jäi ikuisiin muistoihin. Myöhemmin af Enehjelm kirjoitti minulle kertoen Nillan viime vaiheet ja lähetti kuvan. Joku oli loukannut Nillaa hänen ulkopuolelta kepillä ja se oli lopulta osaksi

Raksu ja Nilla

halvautunut kuollen ennen normaalia aikaansa ehkä vuonna 1956.

Elämä Kursun pättärällä alkoi kiemuroineen. Ensimmäinen työni oli etsiä palkkalistasta 3000 markan virhe. Löysin sen. Väki oli edellisenä päivänä juhlinut häitä. Ei ihme jos virheitäkin tuli.

Aika meni rattoisasti. Aikaa vietettiin porukalla pättärällä ajankohtaisten asioiden parissa, laulettiin paljon. Olihan meitä Karjalan laulumailla kotoisin monta. Me yksinäiset yhdessä, ja perheelliset elivät omaa elämäänsä. Joskus oli ”kökkäjäisiä”, jonne Eevan kanssa kutsuttiin tai *käskettiin*. Eevahan oli tunnetusti hauska seurairhminen. Koitin minäkin siinä siivellä pärjätä ”seuraelämässä”.

Kaikki Sallan Kursun komppaniassa olivat sitä mieltä, että se oli mukavaa aikaa ja henki oli hyvä sekä työoloissa että vapaa-aikana. Lapsiakin oli muutama antamassa oman osuutensa komppanian suljettuun elämään. Väepeli Suden Juhani-pojalla oli hyvä kaveri seinänaapurin kersantti Oiva Torkon Hannu-pojasta. He leikkivät yhdessä ja pitivät minua hyvänä kaverinaan. Kerran he kutsuivat minut syömään jonnekin pihan kulmaan. Ruokana oli vihan-

neksia eli maasta nyhdettyjä ruohoja ja kukkia ym. Menin tietysti mukaan nauttimaan nuorten herrojen tarjoamaa lounasta.

Toisen kerran nämä kaksi poikaa saivat käskyn ilmoittautua vänrikki E. Puusaaren toimistossa aiheena luvaton perunamaan kirkeminen. Vänrikki Puusaari oli istuttanut muutamia perunoita kasvimaan pikkuihin länttiin ja potut olivat alkaneet kasvattaa vartta. Pojat olivat tekevinään hyvän työn ja ”perkasivat” palstan rikkaruohoilta näyttäivistä kasveista. Niin nousivat jo puoleksi mädit perunat maasta ja lensivät ulos pellolta. Seurasin tilanteen kehittymistä toimistossani, joka oli Puusaaren toimiston vieressä hyvä kuulomatkan etäisyydellä. Puusaari esitti rajun syytöksen pojille väittämällä, että ”Te olette hävittäneet perunamaani viimeistä pottua myöten!” Juhani, kai rohkeampana, väitti, että ”Ne olivat jo mätejäl!” Puusaarella oli niin sanottu Suomi-sikari toimistopöytänsä reunalla siinä lepotilassa vähän käryämässä. Hän yhtäkkiä nousi ja löi nyrkillä pöytään. Omatekoisesta sikarista, joka oli kääritty minun toimistotuolillani ja jättänyt siihen ruskeaa mönjää ja sotki- en sitten hamettani, nousi valtava säkenepilvi, joka näytti ihan pommilta.

Pojat aivan kauhuissaan saivat tuhat jalkaa alleen ja pakenivat ovesta ulos kuin raketit.

Sitten alkoi kuulua kummia, että rajavartiostoon tulee muutoksia. Komppanioita lopetetaan jne.

Siihen joukkoon kuului Kursun komppaniakin. Alkoi epävarmuuden aika. Siirtoja tuli. Ei kysytty mielipiteitä, tuleva osoite vain ilmoitettiin.

Osa ympäri rajoja kuka minnekin jäljelle jääneisiin komppanioihin. Eeva joutui Kemijärvelle, minä Kuusamoon. Pidettiin Kursun komppanian hautajaiset – railakkaanpuoleinen ”surujuhla”!

Minulle mainostettiin Kuusamoa muikuilla, Kitkan viisailla, ja luutnantti evp. Otto Puupposella, joka oli sanavalmis savolainen, vitsieniekka, joka vei aina viimeisen sanan. Hän oli legenda Lapissa.

Ei Kuusamo minua kiinnostanut. Olin utelias kun se oli ihan uusi ja tuntematon ja sain pysyä talossa eli rajan palveluksessa. Niin jäi Kursuun ”omituiset asennot”. Lapin luonto, kauempana siintävät rajan takaiset, entiset Suomen Sallan tunturit kuten Rohmoiva yli 600 metrin korkeuksineen ja upeine toppamuotoineen. Kaikilla oli haikea olo ja omat muistot mukanaan erosimme tahoillemme. Lapin

jänkhät taakse jäivät. Siellä oli tullut tehdyksi elämäni ensimmäinen lakkareissu. Rajajääkäri piti olla aseensa kanssa mukana kun metsään meni. Meitä lähti lakkasuolle Eeva, rajamies ja minä. Minä en osannut yhtään liikkuu suolla ja tuntui, että hukun sinne. Huusin apua ja että eivät jättäisi minua. Eeva huusi takaisin, että pitäisin sen käden ylhäällä missä on sormus ja kello (saisivat ottaa ne?!). Se oli armoiton opetus korpioloista! Sallan aikaan sattui aina jotain ”raamoja”. Kaikista selvittiin tavalla tai toisella. Mukavat muistot jäivät siitäkkin vaiheesta. Tuli käytyä Lapin porstuassa tutustumassa vähän Lapin lumoon. Kävin jälkeensä päinkin joskus siellä.

Lapin porstuan – Sallan kautta – tuli seuraavaksi pysähdyspaikaksi Kuusamo.

Rajavartiolaituksen muutosten vuoksi vuonna 1947 lopetettiin ja yhdistettiin komppanioita, mm. Sallan komppania lopetettiin ja väki siirrettiin muualle. Minun kohtalokseksi tuli Kuusamo joidenkin muiden kanssa. Kuusamon komppania kuului silloin jonkin aikaa Lapin rajavartiostoon, sitten Kainuun vastaavaan. Ilmoitauduin komentotoimistossa. Panin komennustodistukseni pöydälle. Komppaniapäällikkö kapteeni B. Heikinheimon kysyi ”Soitatteko pianoa?” Ihmettelin vähän ”Miten niin?” Siihen päällikkö ”Teillä on soittajan sormet”. Se oli ensimmäinen ”virallinen” keskustelu Kuusamossa. Huomio kääntyi käsiin (ei ollut ensimmäinen kerta) eikä siihen komennustodistukseen. Komppaniaan rakennettiin uutta kasarmia. Aivan alkupäivinä minua vastaan käveli rakennustyömaan pihalla vanhempi matala mies. Hän tervehti minua sanoilla ”Päivää, pellavapää!” Eihän minun tukkani ollut alkuunkaan vaalea vaan ruskea. Tajusin kohta, että tähänhän täytyy olla se paljon mainostettu Otto Puupponen, joka oli nyt eläkeläisenä töissä rakennuksella. Jouduin työskentelemään komentotoimistossa. Rakennukset toimistoinen ja kämppineen ym. olivat parakkeja. Kirkonkylä oli sota-aikana poltettu ja kova rakentaminen oli käynnissä. Alussa minulla oli täällä kova ikävä. Sitten aloin tottua, olin nähnyt Puupposen ja muikut

luonnossa. Tuli lisää väkeä Lapista siirrettyinä, mm. entisestä Kursun komppaniasta ja Sallasta.

Oltiin siirtolaiset paljon yksissä vapaa-aikana. Lomat vietin Helsingissä. Matka oli pitkä ja hankalakin. Siirtolaisen mukana joutui tänne myös Kursun entinen komppanian väepeli ja hänelle tuli täällä sama tehtävä. Hän joutui

Kajaaniin kouluttajaksi. Siellä ollessaan hänelle sattui ikäviä perhetapauksia, viisivuotias tytär jäi auton alle ja kauan sairastellut vaimo kuoli keuhkotautiin.

Isä ja seitsemän vuotias Juhani-poika jäivät. Juhani oli kasvanut mummin ja vaarin luona sota-ajan ja sen jälkeenkin äidin sairastellessa lähes koko ajan ja isän ollessa rintamalla ja raja-vartiostossa itärajalla. Ajan kanssa kävi minulle Rosvo-Roopen kohtalon tapaan.

Komppanianpäällikön vauhdittamana – asunnon takia. Minusta tuli kahden hengen perheen kolmas jäsen. Muuten ei pelottanut kun olin muka mieluinen. Juhanan Kalle-ukki toi pojan Säräisniemen Suutarinkylästä isänsä ja uuden äitipuolensa luokse Kuusamoon vuoden 1949 alussa käymään kansakoulun II luokan kevtlukukautta. Kalle-ukin mukaan Juhani oli saanut hyvän äitipuolen.

Olinhan tuntenut Juhanan jo Kursussa ja yhdessä oli parin muun pikkupojan kanssa leikitty neljäntenä osapuolena Nilla-karhu. Juhani oli kiva poika – pärjättiin hyvin. Isä oli ”heimolainen” – Kivennavalta Kannakselta, minä Laatokan rannalta Sortavalasta. Kannaksen miehet erottuivat selvästi muista. Tulin sen huomamaan sen 55 vuoden aikana, jonka seurailin omaa oloani.

He olivat määräileviä kovanaamaisia, ehkä rämäpäisiä, rohkeita. Eivät pelänneet kuin Jumalaa ja sitäkin rajoitetusti! Siis hyviä sotilaita – ei hyviä kolmeenisiä. Kautta aikojen joutu- neet pitämään puolensa rajantakaista uhoavaa naapuriaan vastaan kun nämä uhkasivat heidän kotiaan ja kontujaan kapealla Kannaksella. Tämä on tieteellisesti tutkittu asia. Kyllä heistäkin pehmeyttä löytyi vaikka se oli kovan työn takana ja sitä ei helpolla voinut näyttää. Laatokan Karjalassa elettiin vähän toisin. Rennommin, iloisemmin. Soitto ja laulu raikui. Ei turhia murehdittu, vilkkaat kanssakäymiset kuuluivat

asiaan – ystäviä oli. Kaikesta huolimatta elämä jatkui Kuusamossa, kaukana synnyinseudusta. Suurimman osan ajasta olin työelämässä perheen töiden sivussa. Kahdesti elettiin vartioilla rajan läheisyydessä. Suurimman osan kuitenkin pääsijoituspaikalla Kuusamon kirkolla.

Juhani kävi kouluaan valkoiseen lakkiin asti, sitten sotaväki, kadettikoulu, työelämä. Sitten alkoi varsinainen irtautuminen kotioloista. Me jatkettiin täällä omine kiemuroinemme. Niitä tuntuikin riittävän joka sorttia ja lisääntymään päin. Selvittiinhän noista! Kuusamo jäi lopulliseksi asuinpaikaksi. Tuntui, ettei enää viihdy etelässä. Täisi Pohjoisen itikka puraista. Ympäriiltä ovat melkein kaikki omaiset ja paremmat ystävät menneet manan majoille. Ootteen tässä itseen komennusta sinne kun olen jo melkoinen ruununraakki nyt. Usein muistelen entisiä aikoja.

Tässäkin on vähän. Rivien välistä tulisi samanlainen kun kaikkea en laittanut ja tuskin kiinnostaisikaan muita. Muistelen hiljaa itseksin kun muisti vielä pelaa – Kuusamosta on tullut kaupunki ja elämä on vilkasta. Syrjäkylät autioituvat, kouluja ja kauppvoja lopetetaan. On vain Ruka, marketit ja muut nykyajan trendit. Keskusta latistuu. Turistit ja matkailu valtaavat alaa.

Itselläni alkoi alamäki 2.6.2004 ja oli sen verran raju, ettei entisestä ole toivoa. Ollaan siis tälleen!?

Ei kuitenkaan tarvitse vielä olla tuolla punkan pohjalla, saan asua kotona (uudessa) ja huolto pelaa.

Ollaan jo ehtoopuolella, mutta silti vaikka ruumis eläkkeellä on, niin sielu vain käy rip-pikoulua!

Raakel Susineva o.s. Kytövuono (Kakkonen)
Puhtaaksikirjoitti Juhani 15.–20.6.2012
Raakel Susineva kuoli 6.1.2013

Ansioimitali

Suomen Sukututkimusseura on myöntänyt

Suomalaisen sukututkimuksen ansioimitalin Jouni Kakkoselle.

Ansioimitali myönnetään suku- ja henkilöhistorian tutkimuksessa osoitetuista ansioista, sekä merkittävästä työstä korkeatasoisen sukukirjan kirjoittamisesta.

Esityksen ansioimitalin myöntämisestä Jounille teki

Erkki Kakkosen ehdotuksesta Kakkosten sukuyhdistys ry:n hallitus.

KAKKOSTEN SUKUYHDISTYS

Hallitus

Eero Kakkonen, puheenjohtaja
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 0400 679328
eero.kakkonen@elisanet.fi

Kyösti Kakkonen
Mulonniementie 190, 80330 Reijola
kyosti.kakkonen@k2.fi

Eila Hyvärinen
Hepomäentie 10, 80140 Joensuu
puhelin 040 7276746
eila.hyvarinen@elisanet.fi

Jouni Kakkonen
Läntinen Pitkätatu 20 C 40, 20100 Turku
puhelin 040 5670407
jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Raija Vassinen
Lähdetie 1, 40530 Jyväskylä
puhelin 050 5936220
raija.vassinen@gmail.com

Eero Autere
Aittarivi 6 as 7, 01660 Vantaa
puhelin 040 5383158
eero.autere@elisanet.fi

Hallituksen sihteeri ja jäsenrekisteri

Leena Kakkonen
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
puhelin 050 3728622
leenam.kakkonen@elisanet.fi

PikkuKakkosen toimitus

Eero Kakkonen
Hirvirinne 2 A 2, 40520 Jyväskylä
eero.kakkonen@elisanet.fi

Sukututkimus

Jouni Kakkonen
Läntinen Pitkätatu 20 C 40, 20100 Turku
jouni.ju.kakkonen@luukku.com

Sukuyhdistyksen jäsenmaksut

Aikuisjäsen 25 eur/v, lapsi (alle 18 v.) 10 eur/v
Pankkitili Nordea FI5610403500363472